

Nr 656

Av herr **Agerberg m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, med förslag till lag om fiskevårdsområden m. m.

I proposition nr 50 till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om fiskevårdsområden m. m. Propositionen avser en omfattande och svårbedömbär fråga. Under remissbehandlingen har också i flera viktiga avseenden starka meningsmotsättningar kommit till synes. Förslaget bygger i väsentliga hänseenden på initiativ och medverkan från vederbörande fiskerättsägare men inrymmer även i viktiga frågor möjlighet till tvång mot en minoritet. Därest en sådan lag som denna skall mottagas med förtroende av fiskerättsägarna, bör det tvång, som kan anses vara oundgängligen erforderligt för lagens egentliga syfte, ej vara av större omfattning än som är absolut nödvändigt och dessutom vara kringgärdat med tillräckliga garantier till skydd mot rättsförlust för den enskilde. I nämnda avseende kan förslaget ej anses vara tillfredsställande. I denna motion föreslås ändringar i förslaget i två avseenden, nämligen dels i fråga om förutsättningarna för fiskevårdsområdes bildande (6 §) och dels i fråga om upplåtelse av fiske (10 och 11 §§).

Förutsättningar för fiskevårdsområdets bildande

I 6 § första stycket uppställs i fråga om kravet på anslutning från fiskerättsägarna i huvudsak det villkoret, att fiskevårdsområde må bildas om samtycke föreligger antingen från delägare, som företräder mer än hälften av delaktighetstalet och tillika utgör minst en tredjedel av antalet delägare, eller från delägare, som utgör mer än halva antalet delägare och tillika företräder minst en tredjedel av delaktighetstalet. Först angivna villkor, vilket skulle innebära att en tredjedel av antalet delägare mot återstående två tredjedelar skulle kunna genomdriva bildandet av fiskevårdsområde, kan icke anses tillfredsställande. Villkoret att samtycke skall föreligga från mer än halva antalet delägare bör alltid föreligga. Med hänsyn till de konsekvenser i olika avseenden som bildandet av fiskevårdsområde kommer att medföra, bl. a. av ekonomisk art (jämför förslagets 12 §), bör fiskevårdsområde ej bildas med mindre nämnda antal delägare tillika företräder mer än hälften av delaktighetstalet. Det föreslagna särskilda villkoret för oskiftade fisken bör kvarstå. Vi hänvisar till remissuttalanden å sid. 86, 89, 92 och 93.

Jämlikt 6 § andra stycket skall, därest de i första stycket av samma paragraf angivna förutsättningarna är uppfyllda, fiskevårdsområde bildas, om det befinnes lämpligt med hänsyn till vattenområdets och fiskets beskaffenhet och omfattning samt förhållandena i övrigt. I anslutning till denna bestämmelse yttrar departementschefen å sid. 95 bl. a. att fiskevårdsområde självfallet bör inrättas endast i sådana fall där det, med hänsyn till vattenområdets och fiskets beskaffenhet och omfattning samt förhållandena i övrigt, finnes anledning att antaga att det av lagen uppställda syftet — ordnande av fiskeförhållandena och främjande av fiskerättsägarnas gemensamma intressen — kommer att förverkligas, att härav följer att det icke är erforderligt att — i enlighet med några remissinstansers förslag — såsom en särskild förutsättning uppställa kravet, att icke någon delägare genom fiskevårdsområdes bildande lider förfång, samt att i samband med fastställelsen länsstyrelsen skall pröva om förfång föreligger och vilken hänsyn som skall tagas till en invändning härom. Med hänsyn till de viktiga förändringar i fråga om fiskets utövande, som bildandet av ett fiskevårdsområde kan medföra, med hänsyn till de välmotiverade förslag om en i lagen direkt inskriven förfångsprövning, som framkommit under remissbehandlingen (exempelvis å sid. 93, 133 och 134) och med hänsyn till departementschefens ovan angivna uttalande får det anses vara erforderligt, att i lagen intages en direkt bestämmelse om att en förutsättning för att fiskeområde skall bildas är att det befinnes kunna ske utan förfång av någon betydelse för delägare. Detta torde komma att medföra bl. a., att vid bestämmandet av fiskevårdsområdes omfattning större hänsyn kommer att tagas till fiskerättsägarnas inbördes förhållanden.

Upplåtelse av fiske inom fiskevårdsområde

Det får anses vara synnerligen tveksamt, huruvida en lag med syfte att ordna fiskeförhållandena och främja fiskerättsägarnas gemensamma intressen över huvud taget bör innehålla bestämmelser om upplåtelse av fiske. Därest så sker är det emellertid angeläget, att tillräckliga garantier skapas för att den i en ort bofasta befolkningen ej behöver riskera att förlora den direkta dispositionsrätt till fiske, som nu föreligger. Redan nu är — med hänsyn bl. a. till de möjligheter tidigare jorddelningsförfattningar medgav att vid uppdelning av fastighet behålla fisket till skogsskiften och lämna den bebyggda jordbruksdelen utan fiske — på flera platser den bofasta befolkningens möjligheter att utöva fiske klart otillfredsställande. En ytterligare försämring av dessa förhållanden bör icke få ske.

I 10 § uppställs såsom villkor för upplåtelse för där avsedda två fall enkel majoritet efter delaktighet och två tredjedels majoritet efter delaktighet. De fall då de i orten bofasta fiskerättsägarna är i minoritet i fråga om delaktighet är ganska vanliga. De i 10 § föreslagna bestämmelserna måste därför ur

förut angivna synpunkter anses vara otillfredsställande. För de i 10 § angivna två fallen bör såsom generella villkor för upplåtelse stadgas enkel majoritet efter både delaktighet och huvudtal och två tredjedels majoritet efter både delaktighet och huvudtal.

Upplåtelse av fiske behöver tydligen icke avse allt fiske inom ett fiskevårdsområde. Det synes ha varit avsett, att upplåtelse kan omfatta visst slag av fiske, exempelvis sportfiske mot fiskekort eller fiske till sådana i orten boende, som icke är fiskerättsägare, eller fisket inom viss del av fiskevårdsområdet. Vidare är det klart otillfredsställande, att fiskerättsägare, som är yrkesfiskare, eller fiskerättsägare, som utnyttjar fisket såsom husbehovsfiske eller eljest såsom tillskott till försörjningen, genom upplåtelse av fiske tvingas att upphöra med fisket. Det torde icke heller ur fiskevårdssynpunkt vara till någon fördel att upplåtelse av fiske sker i sådan omfattning, att nämnda fiskerättsägares intressen att bibehållas vid utövandet av fisket trädes för nära, utan upplåtelse bör kunna på ett lämpligt sätt begränsas. Utan sådana fiskerättsägares samtycke bör därför icke upplåtelse av fiske ske i sådan omfattning, att möjligheterna för dem att utöva fiske undergår försämring av någon betydelse. Den i 11 § första stycket föreslagna bestämmelsen, avseende vetorätt i visst fall till förmån huvudsakligen för yrkesfiskare, bör utvidgas till att omfatta vetorätt mot upplåtelse av fiske för samtliga ovan angivna kategorier fiskerättsägare därest det kan antagas, att upplåtelsen kommer att medföra försämring av någon betydelse i delägarens möjligheter att utöva fiske.

Beträffande ovan angivna frågor hänvisas till remissuttalanden bl. a. å sid. 89, 130, 133 och 134.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta, att 6, 10 och 11 §§ första stycket i lag om fiskevårdsområden skall erhålla följande lydelse:

6 §.

Fiskevårdsområde må bildas om samtycke föreligger från mer än hälften av delägarna och dessa tillika företräda mer än hälften av delaktighetstalet. Skall fiskevårdsområdet omfatta ett eller flera vart för sig oskiftade fisken, erfordras därjämte samtycke från minst en delägare inom varje sådant fiske.

Äro de i första stycket angivna förutsättningarna uppfyllda, skall fiskevårdsområdet bildas, om det befinnes kunna ske utan förfång av någon betydelse för delägare och om det befinnes lämpligt med hänsyn till vattenområdets och fiskets beskaffenhet och omfattning samt förhållandena i övrigt.

10 §.

Är fisket inom fiskevårdsområde i sin helhet samfällt för två eller flera fastigheter, må upplåtelse av fiske ske endast om *mer än hälften av delägarna samtycka därtill och dessa tillika företräda mer än hälften av delaktighetstalet.*

Är fisket ej så beskaffat som i första stycket sägs, må upplåtelse ske endast om *mer än två tredjedelar av delägarna samtycka därtill och dessa tillika företräda mer än två tredjedelar av delaktighetstalet.* Omfattar fiskevårdsområdet ett eller flera vart för sig oskiftade fisken, skall i stället beträffande varje sådant fiske gälla vad i första stycket är stadgat.

11 §.

Är delägare yrkesfiskare eller utnyttjar delägare fisket såsom husbehovsfiske eller eljest såsom tillskott till försörjningen, må utan hans samtycke upplåtelse av fiske ej ske, därest det kan antagas att upplåtelsen kommer att medföra försämring av någon betydelse i delägarens möjligheter att utöva fiske.

Vad i — — — sådan rätt.

Stockholm den 1 mars 1960

Nils Agerberg

Erik Larsson
i Norderön

Birger Nilsson
i Östersund

Sigfrid Jonsson

Helge Lindström